

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre . . . . . 10 ft — kr.
Fél évre . . . . . 5 — „
Negyed évre . . . . . 2 — „
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi felelőse minden közlemény felelőse, Vreany-
bár földszint, a szerkesztőségbe
bérmentve küldendők.

Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és társai
CSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postai irattalok
utján.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petty sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többes-
hirdetéseket alkalmanként a leg-
többes árért vételekkel fel-
hívogdíj minden külön bejárta-
sáért 20 kr.
„Nyitár”-ban megjelenő közle-
mény minden petty sora 20 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHÉ-
MAN H. Könyv. Irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentés nélkül
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adottnak.

Még az oláhok is.

Debreczen, márc. 17.

Nagyon jól ismerjük az oláhok rokonszenvét a magyar faj iránt. Örökké akadnak köztük izgatók, a kik ébren tartják ellenünk bennök a gyűlöletet. S megragadnak minden alkalmat, hogy szólnak ereszszeik tiltakozásukat az iránt, mintlaők — az erdélyi oláhok — Magyarországhoz tartoznának.

Ezt tették most is a dévai oláh templomban, a hol mintegy másfélezeren gyűltek össze az oltár előtt, s a középiskolai törvényjavaslatot vévén kiindulási pontul, heves szónoklatokban káromolták a magyarok zsarnokságát, erőszakoskodását, rámutattak a bujtogató szövegűre, hogy az ő hazájuk, Románia mily boldog, s mennyire gazdagabbak ott az oláhok, mint itt Erdélyben.

Ily alávaló czélatosság! Erdély bérceit hasonlítják össze Románia termő földével, csak hogy még jobban bolondítsák azt a buta oláht, a kinél az értelemnek kezdetlegesebb fokán egy nemzetiség sem áll Magyarországon.

A mi határozatot a dévai oláh gyűlés elfogadott, az nem egyéb, mint nemzetiségi tiltakozás az oláhok részéről a középiskolai javaslat ellen. S a mi ennek súlyt ad, ez az, hogy azt a tiltakozást Román Miron érsek a templomban írta alá. Beszélhetünk aztán a vak oláhnak ily tények után, hogy megvirradt, nem lát az semmit, mert a magyarok elleni vad gyűlölet sötétséggel borította be agyukban azt a kis természetes józan eszet is, a mit az isten ingyen kegyelemből szokott osztogatni Plátó minden két lábú állatának.

Mi is harcolunk a középiskolai javaslat ellen a prot. önkormányzati elv magas szempontjából, de nem — nemzetiségi czélból. Ezért utasítunk vissza minden azonositást a szászok vagy oláhok nemzetiségi törekvéseivel, a mit pedig ildomos politikai ellenfeleink — többszöri tiltakozás ellenére szeretnének homlokunkra sütni.

Távollról sem félünk mi kimondani, hogy ebben a hazában első érdeknek tartjuk a magyar nemzetét, s ennek alárendelni a felekezeteiket, rendén valónak találjuk. Ugyde azért védjük a protestánsok történelmileg kifejldött önkormányzati elvét is, mert a mint e felekezet hazafiasága s maga a legnagyobb tanító, a történelem bizonyítja, ez nemcsak, hogy el-

lentében nem állott soha a magyar nemzet érdekeivel, hanem folyvást annak legszentebb ügyét a szabadság felvirágzását mozdította elő.

Ha a miniszter azt teszi, a mit tett a róm kath. iskolákkal szemben, t. i. ki mondja, hogy tiszteletben tartja a protestánsok történelmi jogait s a javaslat ennek önrendelkezési jogát nem érinti, akkor nem lett volna ily felekezeti harc.

De azért ott állunk mi szemben a közös ellenséggel, a nemzetiségekkel, a mint ezt Herman Ottó oly hatalmasan kifejezte a szászok ellenében a házban.

Igaz, hogy a szászok mozgalma nem érdemel oly nagy figyelmet, mint az oláhoké, mert hiszen ezek sokkal többen vannak, s műveltségükön fogva könnyebben izgathatók fel vallási és nemzetiségi harcra. A szászokhoz távolabb van a bujtogató Schulverein, de az oláhok könnyebben közlekedhetnek az izgató Romániával.

Ezért érdemel figyelmet a dévai gyűlés, melynek éle, magyar fajunk ellen irányult.

Román Miron érsek kinyomatta azt a tiltakozó határozatot, s így eljut az minden oláh szurtos viskójába, ez által szítani fogja az ugy is csak lappangó gyűlöletet a magyar faj ellen.

Mert azt nem magyarazzák meg az oláh izgatók, hogy a székeleyeknek sines különböző dolgok Erdélyben, mint az oláhoknak, hogy mind a kettő egy törvény alatt áll, hanem a dus romániai oláhokat mutatják fel például, hogy így egy füst alatt nemcsak a nemzetiségi, hanem a kommunisztikus törekvéseket is gyámolítsák.

Nézetünk szerint, ezeket az üzelmeket nem szabad a kormányknak behuny szemmel nézni, hanem minden erejét összeszedve oda törekedni, hogy a nemzetiségi izgatások gyökerében elfojtassanak.

Ha nem lesz a kormány elnöző csupa korteszélekből, akkor boldogulni fog. De félt, hogy ez a szempont most is felülkerekedik politikájában, csak hogy megtartsa a jövő választásokra ismét magának az oláhok szavazatát, a minek biztosításáért már eddig is sokat áldozott.

Már ha Béccsel szemben nem tud is kormányunk magyar lenni, legalább az oláhokkal szemközt legyen az. Itthon tudjon parancsolni.

Nem engedhetjük azt, hogy még az oláhok is a fejünkre üljenek.

Debreczen, márc. 17.

Márc. 15. emléke. Az országgyűlési függetlenségi párt társas-estélyt rendezett márczius 15-én a Szikszay vendéglőben, mely kitünően sikerült. Mintegy 60-an voltak jelen. Németh Albert Kossuthot, Lakó Géza a nemzet ifjuságát, Mocsary a haza népet üdvözle.

Az ezredév. Az akademia történet-tudományi osztálya, melynek Thaly Kálmán is tagja, abban állapodott meg, hogy 1894-öt fogja ajánlani az ezredéves emléktűnnp megüniesere.

A csángók betelepítésére alakult bizottság tegnap igen látogatott értekezletet tartott, melyen a betelepítési módokat sok oldalról megbeszéltek. A bizottság herceg Odescchalchyt megbizta, hogy utazze ki Bukovinába s értekezze a hazakivándozó csángókkal.

Márczius 15-ike.

Debreczen, 1883.

Lélekelmélő volt a márciusi ünnepély egész lefolyása. Óriási számmal jelent meg a közönség. Az 1848/9-iki honvédek, valamint a függetlenségi párt és a főiskolai ifjuság saját lobogójuk alatt jelentek meg a menetben, ezeken kívül még több ipartársulat volt saját zászlójukkal képviselve.

A zene lelkesítő hangjainál vonult ki hatvanutczán a beláthatlan hosszú menet a honvédsírokhöz, hol szintén nagy közönség várt az érkezőkre.

Kellemes benyomást tett az ünneplő közönségre Tóth Mór királyi ügyésznek az az előzékeny eljárása, hogy a város végétől a honvédsíroki vezető utat pompásan kihomokoltatta, s így azt kevélyesen járhatóvá tette. A hazafias kezek jótékony működése iránt ide igatjuk a közönség méltó elismerését.

A sírokon felzengett a főiskolai énekkar hazafias dala, ezután Berecz Sándor szavalt a nagy lelkesedéssel Czuczor György hazafias költeményét a „Riadót”, miert a boldog emlékü egy időben fogságra volt itelve. Majd ujra az énekkar köte le a figyelmet. Aztán Futó Zoltán olvasott igen szép emlékbeszédet. S az „Isten áldd meg” elzengése után megindult a nagy menet az emlékkertbe, az uton folyvást harsogott a zene, s zengett az ifjuság ajkairól a hazafias dal. Az emlékkertben Biber József szavalt köztetszés közt, előtte s utána az énekkar mondott szabatosan hazafias dalokat.

S a nagy számu közönség lelkesedve oszlott szét a márciusi ünnepélyről.

Az e napi ünnepélyességek befejezéséül este diszelőadás volt a színházban, melyre igen szép számu közönség gyűlt egybe. Krecsányi mindent elkövetett, hogy a

diszelőadás méltó legyen amaz ünnepély fényéhez, melyet a délután folyamában a derek főiskolai tanuló ifjuság honfiai lelkesedése inscenizozott. Az előadás kezdetül E. Illes Lászlónak „Márczius tizenötödike” című drámai költeménye lett bemutatva, melynek hazafias szellemű sorait, valamint a fényes tableaux-okat lelkesülten tapsolta a közönség. E prologot „Szapári Péter” című 5 felvonásos dráma követte, melynek hosszúra nyújtott érdektelen cselekvénye csak itt-ott kellett némi hatást uganyyira, hogy a közönség alig győzte véget várni s már a 4-ik felvonás után tömegesen készült elhagyni a színházat s kicsiben maradt a nézőter. A szereplők közül Abonyi Gyula (Szapári) és Cséki Ilona teljes igyekkezettel működtek közre.

Este az 1848/9-iki honvédegylet a Korona vendéglő nagy terében díszes tánczvigalmat tartott, melyen igen szép közönség jelent meg.

A tisztá jövedelem a 48-iki 13 honvédegyenruha fentartására fordítatik.

Kitünő volt a mulatság, mely reggelig tartott. Gyönyörű nők lebilincselő angylaserege tartotta mintegy fogva a férfiközönséget. S akkor felhangzott a dal is:

Legyen ugy, mint régen volt . . .

Kiss Albert beszéde.

(Tartatott a képviselőház márc. 14-iki ülésében, a középiskolai törvényjavaslat tárgyában)

Megfoghatatlannak tünik fel előttem, hogy itt a képviselőházban a vita kezdetén feláll egy általam tisztelt férfiú, Kovács Albert és bemutatja magát, hogy ő a reformált egyházban az egyházi jog tanára, sőt hangoztatja, hogy ő egész életében ezen egyházi jog tanulmányozásával foglalkozott; és mikor ezt hangsúlyozza, akkor feláll és kijelenti, hogy ezt törvényjavaslat ezen egyházzal szemben tekintetben nem ellenkezik. Amde elgúnyos tartja ezt csak kijelenteni, mert egyetlen egy szóval sem indokolja, sőt ő maga megczafolja önmagát, mert beszédének elején kimutatja, hogy ezen törvényjavaslat annyira összevissza kuszált, oly különböző befolyások nyomása alatt létesült, minek következtében kijelenti, hogy ő ezt csakis lényeges változásokkal fogadhatja el, és mégis kimondja az ítéletet hogy e javaslat a rel. egyház egyházzal szemben ellenkezik.

Azután előáll György Endre képviselő ur, a kiről — hiába ül ellenkező padokon — be kell vallanom, hogy okoskodása logicus, következetes. Ő azt mondja, hogy ő az 1791-iki törvényzikket sem módosítani, sem változtatni, sem eltörölni nem hajlandó, ő ezt csak kielégíteni akarja. Mikor ő ezt kinyilatkoztatja, a miniszterelnök megérti és beszédében felénk fordulva azt mondja: „Nem okos ember, ki a csaták nehéz fegyverzetét akkor is a testén tartja, mikor már nem védekezni, hanem dolgozni kell.” Ez nekünk szólott. Ez a felhívás minket, protestáns ellenkezőket figyelemzet, s nekünk ad magyarázatot. És a tovább fejlődött vitában Csiky Kálmán képviselő ur már annyira el van ragadtatva a jövő munkájának

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A holt Körös partja mentén . . .

A holt Körös partja mentén járok,
Osz az idő, varjuseg károg
Közledek az est sötét árnynyal,
Gondolatom messze-messze szárnyal.
Hej! nem oly rég veled jártam erre.
En Ilonkám, én szivem szerelme.
Itt a kis pad, a hol megpihentünk,
De az édes, boldog óra eltűnt!
Oh olyan szent ez a hely előttem,
Hiszen legszebb álmaim itt szőtettem.
Itt nyílt ajkam forró vallomásra,
Itt ismertek sziveink egymásra.
Itt térdeltem szerelemtől égve,
Itt szállt esküim fel a magas égre.
Érzelmim mélyeséges tengerének
Legszebb gyöngyét itt adám át néked.
. . . Reszül a lomb, levelét hullatja,
Oly szomorú a táj arczulatja.
Szomorúbb a szivem — lelkeim százaszor,
Mióta árván maradtam,
Mint a levél elszakadtam
Az én Ilonkámtól!

Sipos Soma.

Csöndes emberek.

— Igaz történet, az elmúlt alakokról —
Szombati Jánostól.
Éj van. Csönd, zavartalan csönd uralg körültem, miút ha a temető nyugalma költözött volna szobámba.

Oda kűnt, nem tudom, minő világ lehet? Nem hat be hozzám a téli szél süvöltő sírása, nem látom a sűrű függönyöktől, hogy fellegek takarják e az ég boltzatát, vagy ott ragyognak azok a milliárd csillagok, melyeknek pályafutásait, olyan nagyon sokszor merengve vizsgáltam.

Vajjon világit-e s hol, ez a kiégett égi test? Vajjon látható a csodás tejút, mely millió és millió csomókból áll? . . .

Nem tudom.
Ide bent — zavartalan néma csend honol.

Az utolsó látogató rég elkívánta a „jó éjszakát” s kályhában is végsőt lobbant a beletett tölgyfa hasáb lángja.

Magam vagyok és még sem egyedül. Ugy tetszik, mint ha a levegőbe nézne, az a néptelen magányt árnyak népesítnek, árnyak, melyek az alakatlan légben alakot öltének s ide ülnek ágyamhoz csevegni.

Méridesz szemem rájok tekintetem. Olyan csodás, különös alakok ezek. És még is, a lámpa bágyadt fényénél lassan megismerem őket.

Igen, igen! Most már emlékszem rájok! Ők azok, az én jó barátim, azok az elmúlt, most csöndes emberek, a kik hiába vártak rém eddig a tulvilágon, a kik eljöttek megtudni, hogy miért késem utánuk menni, a kik megkérdezik, hogy hát olyan nagyon boldog vagyok-e itt, e nyomorult földtekén, hogy nem kívánkozom oda hozzájuk, hol nem fáj semmi sem, hol kaczagják az élők hőbortos küzdelmét, melyet oda lent a sir térféi parodiálnak ki . . .

Igazán, de nevétséges ez a földi élet! Vagy igaz! Nekem nem szabad ma a elene szólni. Nem is teszem. Csak a multra emlékeztem vissza, a multra a mikor a jelen boldogított, mikor azok voltak minden örööm szerzői, a kik ma csöndes emberek, a kik nagyon jól megférnek a fekete göringyek alatt. Tíz éve mult ennek a kedves, szép időnek. Ugy emlékezem rá, mint ha tegnap történt volna.

Tizenhárom ültünk egy sörsarok szeglet asztala mellett. Én beteges, halvány s izgatott voltam.

Gúnyt üztünk az életből s játszottunk a halállal. Hiszen az élet aranykorának első hajnala derengett felettünk.

Hanem az a babonás 13-as szám, lidércnyomásként nehezedett reánk.

— Egy meg fog halni közülünk minél hamarabb.

Ez volt az általános vélemény és én mosolygva egyeztem bele, hogy én legyek az első halott, mert hisz beteg, halvány s izgatott valék . . .

S aztán azt mondók, hogy 10 év multával összefogunk jönni. Ott azon a helyen, a hol akkor ittuk a barátság poharát, a hol kigunyoltuk az életet, a hol kaczagtuk a halált. És elmúlt a tíz év.

Magam az első halottnak kijelölt voltam ott egyedül, a többi most jött el, az én lázas éjszakámon mikor pihenni akartam, mikor csak a halottak szellemei járnak, kísérténi emlékekkel az élet, meg kérdem tőle, ha emlékszik-e rájok? . . .

Én emlékszem rátok — feledketlenül kedves barátaim!

Nos, hát jertek, üljetek le ide ágyam körül. Aztán csevegjék el 10 év történetét.

A ringó árnyak, lassan megszűnnek mozogni. Letelepednek mind ágyam körül és hideg kezeikkel végig simítják izzó bomlokomat, aztán kísértetiesen kacagnak föl, fülembé sikoltják a holtak rémes hangjait!

— Milyen bolond az a ki fent mozog, milyen boldog a ki oda lent nyugodhat!

Aztán elhangzik a kacaja, néma lesz körültem minden.

Azt hívem, hogy már csönd és nyugalom van a szobában. Szét tekinttem. Ott ül, ágyam mellett a 12 csontváz . . .

A tizenkét barát, a kikkel találkozni kellett volna a mult pénteken.

De hát nem lehetett. Ők nem jöhettek. Hat láb föld nyomta le őket s én nem mehettem, mert . . .

De azért találkozunk az éjféli csendjében. Összeszorogatjuk egymás kezét. Örülnök, hogy ujra láthatjuk egymást, a siron innen és siron túl folytatott élet alatt is.

Ott ül legtovább tölem őt nagyon ifju ember. Nekik nincs semmi mondani valójuk, ők eltűntek hamar e földi élettől, nem ismeretek örömtől, kint, csalódást, semmit, hisz a mit átéltek az nem is volt élet.

De azért boldogan alusznak oda lent. Akkor hunytak el, mikor a „saison-morts” virágzott, mikor a halál nagy aratást tartott. Itt ül mellettem az én kedves Belám. De sokszor ült az ágy mellett mint élő, de

Vertical text on the left margin containing various advertisements and notices, including 'Közlöttek', 'Videki megrendelések', and 'Kiss Albert beszéde'.

Budapest, márcz. 9.

A mai ülés első szónoka Csánády Sándor volt. Szónok azt mondja, hogy a jelenlegi miniszterelnökben nem képes felismerni azon Tisza Kálmán, ki az 1860-as években a protestantizmus jogait kész volt bármily áldozattal is megvédeni. Most azonban szentségtelen kezekkel akarja megsemmisíteni minden hitfelekezet önkormányzati jogait. Ilyen merénylet végrehajtására, mely minden kritikán alól áll, csak olyan kálvinista jezsuita határozhatja el magát, mint a milyen a miniszterelnök.

Szóla a törvényjavaslatot, mely a helyett, hogy az önkormányzati tét tágítandó, azt még szűkebb korlátok közé szorítja, általában sem fogadja el.

Steinacker nemzetiségi szempontból hosszabb beszédben bírálja a javaslatot, ellene szavaz.

Végül Mezei Ernő szólt a javaslat ellen s most Tisza Kálmán tartott egy polemicus beszédet a vita utóbbi részében mondtak egy-némelyikére refutálva.

ÜJDONSÁGOK.

Az ispotályi papságra a kandidáló bizottság a következő sorrendben jelölte ki a lelkészeket: Tóth Kálmán laczházi lelkész; Nagy István h. k. szt.-imrei lelkész; Ráczy Károly ménes-gyorkói lelkész; Nagy Lajos m.-pécsi lelkész; és Ladányi Sándor jelenlegi debreczeni h. lelkész.

Felgyógyulva. Örömmel írjuk a hozzánk intézett számos megkeresésre, hogy **Szombati János** felgyógyult. A betegség kedvező és gyors lefolyását erős természetén kívül azon gondos ápolásnak köszönheti, melyben dr. Legányi Gyula oly kiváló szakértelemmel részesítette beteg barátunkat. Már szerdán elhagyta ágyát a csütörtökön kint is volt szobájából. A sebek rohamosan gyógyultak s pár nap múlva már a szabadba is mehet. Iránta folytat a legnagyobb részvét és érdeklődés nyilvánul egész városzerte; nemcsak sokan látogatják minden nap, hanem a haza különböző városaiból (Budapest, Arad, Nagyvárad, M.-Sziget, Kolozsvár, B.-Hunyad, Pozony, Kassa stb.) táviratilag vagy levél útján tudakozzák a legmelegebb rokonszenvvel, hogy létét. Betegsége után az első művet lapunk számára írta, s ezt mai tárczámban találják olvasóink. Az egészséges gyönyörű irály is tanúsítja, — hogy ő már visszanyerte eredeti épességét. Csak a sebeknek kell még hegedniök. Örömmel várjuk tisztelt barátunkat ismét körünkbe.

A függetlenségi kör ujonnan alakított v. a l a s z t m á n y a holnap, vasárnap délután 5 órakor a kör helyiségében gyűlést tart. Tárgyak: a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése, a választmányra b. adott szavazatok szedésére kiküldött bizottság jelentése s több folyó ügy.

Ertesítés. „Az iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylet” rendes tagjai értesítetnek, hogy a legközelebb megtartott választmányi ülésben hozott határozat értelmében, azoknak, — kik betegségek esetében magokat nem az egylet rendes orvosa által gyógykezeltek, — a gyógyszeresek akkor az egylet terhére szolgáltatnak ki, azon feltétel alatt:

hogy a rendelvény hozzám elhozván, az az egylet pecsétjével eltétetik. Serli Ede elnök.

Köszönetnyilvánítás. A „debreczeni takarékpénztár” folyó 1883. évi március 4-én tartott közgyűlésének határozata alapján, az illető pénztár igazgatója a „debreczeni könyvnyomdászok és betűöntők segélyző egylet” részére 25 forintot adományozott, mely emberbaráti nemes tettért, a minden nemesért és jóért egyiránt érdeklődő és jótéményekben mindig áldozatkész intézet és annak tekinetes igazgatója fogadja az egylet nevében legforróbb hálaköszönetünket. Debreczen, 1883. március 16. Fics József egyleti elnök. Kenderesi Lajos jegyző.

Eljegyés. Hegedűs István, városunk egyik derék fiatal ügyvédje e hó 15-én jegyezte el Bruckner Róza kisasszonyt, Bruckner Ernő városi tisztviselő kedves és művelt leányát.

Az önkéntes tűzoltó-egylet holnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést a városháza nagyteremében, melyre az érdeklettek figyelmét felhívjuk.

Ismét párbaj. Hirliapi polemia folytat Polonyi Géza orsz. képviselő párbajra hívta Verhovay Gyulát. Az ügy tárgyalása most folyik.

Latabár Kálmán, színházunk jeles tagja a nemzeti színházban a lapok egyhangú véleménye szerint meglehetősen sikert aratott. Bizonyos, hogy szerzői tettei fogják.

Nyílt köszönet. A „debreczeni ipar és kereskedelmi bank” folyó évi február 25-én tartott közgyűlése a debreczeni kereskedői koroda részére 20 főt adományozván; kedves kötelességemnek ösmerem ezen kegyes adományért hálás köszönetemet kifejezni. Szepessy Antal kereskedőtestületi elnök.

A debreczeni takarékpénztár folyó évi március 4-én tartott közgyűlése 1882. évi jövedelméből a debreczeni kereskedői koroda részére 20 főt, a debreczeni kereskedelmi iskola részére 10 főt kegyeskedett adományozni; fogadja ezen kegyes adományaiért hálás köszönetemet Szepessy Antal kereskedőtestületi elnök.

Lisztikivétel. Debreczenből a mult január hó folyamán 2 ezer 234 métermáza liszt vitetett ki.

Nyugta és köszönet. A „debreczeni takarékpénztár” folyó hó 4-kén tartott közgyűlése által, a „debreczeni nőegylet” árvaháza javára az 1882. évi jövedelméből megszavazott 25, — huszonöt frot, azon intézetek. Igazgatósága által hozzám eljuttatva hiány nélkül felvettem. Van szerencsém ezen adományért és az árvek nevében elismerő hálás köszönetemet nyilvánítani. Debreczen, 1883. márcz. 17. Márton Mészáros nőegyleti pénztárnok.

A nemzeti ünnep. Cseglédén márcz. 15-ét nagy ünnepélyességgel ülték meg. A város közönsége összegyűlt a Kossuth-terén, a hol Verhovay Gyula, a város orsz. képviselője, lelkes beszédet tartott. Lakomák fejezték be az ünnepélyességeket.

Uj lapok. „Kecskeméti Közöny” és „Szilágy-Somlyó” cz. lapok mutatványszámát vették. Mindkettő társadalmi irányu lap.

25 év. „Az első magyar általános biztosító társaság 1858—1883” czimvel érdekes kis füzetet kaptunk a társulat keddi jubileuma alkalmából. A társaság hazafias szellemben működött mindig, még akkor is, mikor küzdelmet kellett folytatnia a Bach-kormányval. A társulat negyedszázados fennállása alatt közhasznú és jótékony czelokra 170.249 frotot adott, kártérítésekre, életbiztosításokra pedig

70.451,503 frotot fizetett ki; a részvényesek ez idő alatt összesen 7,798,800 frotnyi nyereséget osztottak.

Szinpadunkon tegnap a „Csaád öröme” cz. francia vígjáték került szüire a kis számú közönség és az igazgató méltó keserűségére. E molyette érdektelen ócskasággal bizony nagy kár volt a közönséget és a szereplőket gyötreni. A gyöngye előadásához, melynek egyetlen mulattató elemét azon lapsus képezte, hogy Abonyi Krecsányinét per uram titulálta, hozzá járult a többi szereplők táiekozott lánsga is. Az egy Foltényinén kívül alig kaptak megérdemelt tapsot más szereplő.

A tiszta-észleli ügyben a boncolás eredményének felülvizsgálatát, az illető előadók jelentései alapján, tegnap kezdette meg az egészségügyi tanács s ma fejezte be. Az egészségügyi tanács véleménye hirszerint igen tartózkodó lesz s nem egy pontban meg fogja lepni a közvéleményt.

Tűzörség a toronyban. A városi tanács elvégre elhatározta, hogy a számos panasz folytán, mely a toronyról ellen a tüzesetek alkalmával tanúsított eljárásért már felmerült, egy rendszeresített tűztoronyban alkalmaszint, mire névze a városi főkapitány kérést fel, hogy haladéktalanul nyújtsa be ezirant tervjavaslatot.

A debreczeni kertészeti egylet holnap délután tartja alakuló közgyűlést a városházánál. E jótékony és hasznosnak működő egyletre újból felhívjuk a gazdaközönség figyelmét.

Győr város és vidéke árvizkárosultjai részére a kapitányi hivatal által eszközölt gyűjtés eredménye 256 frot 02 kr, ehez járul még a „Debreczen” szerkesztősége által gyűjtött 61 frot 47 kr, mely összeggel együtt 317 frot 49 kr gyűlt be a Győr város és vidéke árvizkárosultjai részére.

Evi közgyűlést tart a termény-csarnok saját helyiségében márc. 26-án, délelőtt 10 órakor. A közgyűlés tárgya: évi jelentés, számvizsgálók jelentése, költségvetés előirányzata és az egyletnek újból alakulása.

A kereskedői tombola-táncszertély alkalmából utólagosan megkövetkező adományok folytát be: debreczeni légszuszgyár 50 frot, Rozenberg Vilmos 2 frot, Kühnelt fiai Sileziából 7.50 kr, Kluge és társa Smichow 7.50 kr, Rosenthal testvérek Bécs 5 frot, mely kegyes adományok átvetelét, a midőn a kereskedői háza a lap javára ezennel nyugtázní szerencsém van, egyszersmind kedves kötelességnek tartom e testület nevében hálás köszönetemet nyilvánítani. Szepessy Antal, keresk. testületi elnök.

Az emberbarátokhoz. Vas Gábor nyomorban sínló családja részére leendő adományozásra felhívjuk e lapok hasábjain a könyv-ületes emberbarátok figyelmét Szavunk nem is volt elhangzó szó a pusztában, az első szüksegen ugy, a hogy, segítve lett. De ez a nyomor oly nagy, hogy nem lehet elég csupán arról gondoskodni, hogy az éhhalál pár nappal későbbben következék be. Ismételve kérjük a szerencsétlenség iránt fogékony lelkeket, járuljanak ez inség enyhítéséhez. Borzasztó képet tár fel az a szük viskóban nyirkos szalmán fetregő négy beteg meztelen gyermek, szintén beteg apával s az éhség miatt elkényyszeredett tehetetlen anyával. S a mi legszorítottabb, hogy a városi hatóság Kossoruz Lajos közgyám urat küldte ki ez ügy megvizsgálására, a ki szokott nagylelkűségével fogva e család helyzetét nem találta olyanakk, mely miatt a városi segélyt folyóvá tenni lehetne; tartott egy kemény predikációt az önhibájukon kívül nyomorba jutott szülek.

nek s ezzel azt hitte, eleget tett kötelességének. Hiszen az igaz, hogy csak arról van szó, hogy egy hat tagból álló család pusztul el éhség miatt, ez pedig az árvek gyanja szerint kisebb baj, mintha egy csikója betegednék meg. Mi azonban az ilyen jölelku referadákat félre téve, újból felhívjuk e nyomorult családra az emberbarátok figyelmét.

Pilseni söröstely tartatik ma szombaton, márcz. 17-én, a „Hungaria” ettermében a 39-ik gyalogezred zenekarának Hock N. János karmester utolsó személyes vezetése alatti közreműködésével, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja Endt József, vendégloás. Belépti-díj 30 kr.

Felelős szerkesztő: HENTALLER LAJOS
Kiadó tulajdonos: KUTASI IMRE.

1883-iki friss töltésű szolyvai savanyu-viz, diszesen kiállított üvegekben kapható: CSANAK JÓZSEF fűszerkereskedésében.

friss bécsi élesztő
Lamprecht Frigyesnél
N.-Várad-utczán,
„A SZÉP SÜTŐ LEÁNYHOZ.”

Kiadó nyári lak.
Egy szoba, előszobával és konyhával a „Vén”-kertetben, nyári lakul kiadó. Ertekezhetni: péterfia-utca, 885. sz. háznál a tulajdonossal, öz. Kerekes Jánosnéval.

Önkéntes árverés.
A debreczeni tekintetes Árvaszék 720/883. számú határozata folytán köztudomásra hozom, hogy az özvegy Fekete Gáborné Baranyi Eugenia tulajdonát tevő debreczeni Bathányi-utcazi 2554. sor-számú ház bel- és külterke a f. évi márcz. 22-én délelőtt 9 órakor a városház kis tanácstermében megtartandó önkéntes árverésen eladatik fog.
A feltételek kiküldött tölnek t. Ory Sámuel urnál s alólírott gondnoknál bármikor megtekinthetők.
Debreczen, 1883. márcz. 17.
Nagy Ferenc ügyvéd,
mint gondnok.
Csapó u. 388. sz. a.

a kincstári és a közala kezelőéhez kell fordulunk az életbe, közel 900 000 a mezőgazd. kulturának részesítettnek a mezőgazd. oktatásában s igen, csak hogy ha a mai genév a kincstári birtokok mennyivel inkább fog szentek jövedelmét egy bérlő behajtani? A következ. minimális mérvekre decent. rendszer a bérbéradó nélkül csak mint a l b e r s e s z e g e s e n. Azon bértöbbletben felül a kis tanyák nagy hasznot hajtana pl. az a kérdés, hogy ki legyen az a más, mint egy o r g a z d a s á g i p é n z -

etne lenni annak bizonyítézt csak ugy lehet üd. r e t i rendszeren jön létre az érdekek csak akkor magá is földbirtokos meberlő. E pénzintézetre hogy ennek a gazdasági községben lenni, a mezőgazdaság igazi hitel kérdését sem mel. a kezművesnek vagy a h i t e l e, de a mezőgaz. j o l k e z e l i s g a z d a s á g á t a r n i, hogy a földmive. mezőgazdasági hitelt tehát csak az a hiba, hogy a és függő termés ingó é r e g k e l l a z o k a t k ö t n i, s a a telekkönyvi nyilvántar. t i a n n á k e l l a z o k a t t e n n i. d a s á g i t e k i n t e t b e n i l l e t é k e n a l t i b e c s l e s u t a n á l h i b a, hogy a gazdának, b e r l e t i j o g a, g a z d a s á g i é s z l e t e, f ü g g ő t e r m e s e, b e r b e a d ó é s a h i t e l e z ő t m e g s z ü n t e t e n d ő.

egzi előadását, hogy gaz. k e r e s e n s e g i t e n i c s a k a z a t a n y a i b e r l e t i r e n d e l a l k a l m a z á s a s a m e k t e k t ö r v e n y h o z á s u t j á n h o g y e k e t t e n y e z o t e g y m e z ő g a z d a s á g n a k h a s z n a l d a t a n y a i b e r l e t i r e n d m i n d a h i t e l ü g y r e n d e l m á n t k ö v e t e l i a f ö l d m i n t á s á t; h o g y f ö l d m i n t e s i t e s u l h e t a n e k ü l, h o g y a r e n d e z t e s s e k é s h o g y a r e n d e z t e s s e k c z é l j á z a l a p i t v á n y i j a v a k e g y e k e t n e a d a s a n a k.

Graf Csaky Gyula.
yhozás.
Budapest, márcz. 15.
ma igen élénk ülés
örvényjavaslat általános
szónok Hofgráf szász
asiat ellen nemzetiségi
fielch (kanonok képi-
delmezte, Német Albert
szükségességét a ház
tejegette. A javaslatra
élénk derűtséget kel-
epviselő) a katolikus
diszerte. György Elek
szempontjából hozott
n. Szóltak meg a ja-
uidó, Polyt Mihály és
t mellett Nagy István

és én érzem, hogy fok-
kító a láz reszkető
ogy miként eltem át
tjátok, hogy homloko-
hogy arcomat lázas
hál és szívem hevesen

teleg. Nem fáj semmi
ek . . . Hanem még
nagy mindenütt a hol
parányi vértkecs
ott irtoztaton sa-
A mi elmúlt!
igaz, ártatlan sze-
remény a boldog-
is az életet . . .
ázás képzelődés ez.
élet nagyon szép . . .
gy órát hirdet a ha-
eljöttek tiz éves
k sirjaikba tovább

kicsiny kéz pihen
et látom . . .
em dobog hevesen
l át és én hiszek

A budapesti ásvány vegyészeti gyár
ákácza-utca 35. szám.
ajánlja a következő czikkeket:
ROVAR POR!
svábok, oroszogár, (bűdösvörös) poloska, balha, moly és minden a világon létező rovar ellen, azonnal ölő hatású.
Egy 25 deka súlyu csomag, utánvétellel 50 kr.
Fém tisztító pomádé,
fém tisztító paszتان is nevezve, legnagyobb fajta csomagolással együtt csak 50 kr. Utánvét mellett.
Patkány- és egér-méreg!
a legjobb, biztos hatású, azonnal ölő szer, jótállás mellett csomagolással együtt utánvétellel 50 krétt.
Vörös tisztító por,
15 diszesen kiállított csomag 50 kr. Utánvét mellett.
Bécsi mész,
friss, 15 légmentesen elzárt csinosan kiállított csomag 50 kr. Utánvét mellett.
KERESKEDŐK százaléokban részestülnek, s kívánatra az összes gyártmányaink-ról árjegyzéket küldünk.

Hirdetés.
A piacz-utczán 1825-26-ik számú Svetics-fele házban két bolti helyiségül is használható utcazi szoba több évre bérbé kiadó. A feltételekről értekezhetni a rom. kath. plebanian.

Kávé — Thea,
közvetlenül HAMBURGBÓL, posta útján, bérmentve, csomagolással, tiszta finom zamatu árúk 5 kilós zsákokban utánvét mellett.
Río finom, erős . . . . . frt 3.45 kr.
Santos, szapora, erős . . . . . " 3.60 "
Cuba, ff. zöld, erős . . . . . " 4.10 "
Ceylon, kékes zöld, erős . . . . . " 5.— "
Arany Jáva, különös finom, szelid . . . . . " 5.20 "
Portorico, izletes, zamatos . . . . . " 5.40 "
Gyöngy kávé igen finom . . . . . " 5.95 "
Jáva, n-gyszemű, erős, igen finom . . . . . " 5.95 "
Menado, barna, finom . . . . . " 6.35 "
Jáva, I. a., nemesített . . . . . " 7.20 "
Afrikai gyöngy Mokka, valódi . . . . . " 4.45 "
Arabiai Mokka, valódi nemesített . . . . . " 7.20 "
Igen kedvelt, finom zamatu.
Stambull kávé-vegyíték . . . . . " 4.70 "
Thea kilóként Congó ff. . . . . " 2.80 "
Sauhung, ff . . . . . " 3.50 "
Családi thea, különös finom . . . . . " 4.— "
Asztali rizs . . . . . pr. 5 kg. 1.40 "
Sago-gyöngy finom pr. 5 kl. . . . . " 1.90 "
Árjegyzéket gyarmatárunk, szeszese italok és különleges czikkeek felett bérmentve küld A. B. Etlinger, Hamburgban. (8.)

A néhai Kos Elek hagyatékához tartozó s a debreczen-pusztaszepesi 6. sz. tjkvben A I. 6 16. hrsz. a foglalt, összesen 10 nyilas tanyaaföld a rajta levő épületekkel sz. kir. Debreczen város árvaszékének 3419/1882. áú. sz. végzésével eladatni rendeltetvén: a venni szándékozók értekezhetnek az eladással megbízott alólírott hagyatéki tömeg-gondnokkal, a kis mester-utcazi 1436. sz. alatti kir. közjegyzői irodájában.
Debreczen, 1883. évi mártius hó 14. napján.
Nánassy László.

Kitűnő szabású és jó minőségű női fűzők
készítettek
Weigl Johanna által
BUDAPESTEN.
Jelenleg lövöde-tér 3. szám, f. é. május 1-től:
városház-tér 9. szám (Harisch-Bazár),
hol jól felszerelt termet fog nyitni. Irásbeli megrendelések (a mértéknek centiméterben való megnevezése által) a legpontosabban teljesítettek. A mérték a ruha fellett veendő és megnevezendő: 1. a mell-és hát kerülete, a karok alatt; 2. a derek kerülete; 3. a csipők kerülete; 4. a hossz a honaljtot a derekig.
A fűzők ára, valódi halhéből: frt 8, 10, 12, 14, 16, 18.
Vidéki megrendelések érték kiegyenlítése utánvétel után történik.

Hirdetmény.
A Welkovits és társa, valamint a Welkovits C. közadós czégek csödválasztmányainak f. 1883. évi márcz. hó 5-én tartott együttes ülésében kelt II. sz. határozata folytán ezennel közhírré tetetik, miszerint a Welkovits és társa, ugyszintén Welkovits C. közadós czégek csödtömegeihez leltározott mintegy 8000 ftrra rugó activ követelések zárt ajánlat után való készpénz fizetés melletti eladása a két csödválasztmány együttes megállapodása folytán elrendeltetvén, a venni szándékozók ezennel felhivatnak, hogy e követelések megvételére szóló ajánlatukat 100 ft bánatpénzzel együtt Dr. Kemény Mór választmányi elnök urhoz a f. 1883. évi márcz. 31. napjának d. u. 3 órájáig nyújtsák be.
Megjegyzetük, hogy az ajánlatok elfogadása a két csödválasztmány jóváhagyása és hozzájárulásától tetetik függővé és hogy a venni szándékozók a kérdéses activ követelések jegyzékét, valamint az eladási további feltételeket alólírott tömeggondnok nagy-csapó utcazi 9. sz. illetve nagy-péterfia utcazi 821. sz. a. lévő irodájukban naponként d. e. 9—12, d. u. pedig 3—6 óráig megtekinthetik.
Bánatpénz nélküli ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.
Kelt Debreczenben, 1883. évi márcz. hó 10-én.
Simonffy István, Dr. Sik János, csödtömeggondnok, tömeggondnok.

„PHÖNIX“ biztosító társaság.

Alapított 1860-dik évben, biztosítéki alap 5.000,000 forint.

Van szerencsénk jelenteni, miszerint Debreczenben, titkárunk Fenyvessy Béla ur vezetése alatt egy kötvénykiállítási joggal felruházott

VEZÉRÜGYNÖKSÉGET

alakítottunk, melynek hatásköre

HAJDU, BIHAR, SZABOLCS, SZATMÁR, UGOCSA, MÁRMAROS és SZILÁGY megyékre terjed ki.

A vezérügynökség helyisége: Debreczenben, a czeglédutczai Bányi-ház első emeletén van, hol is a legnagyobb készséggel nyerhet a t. közörség a

tűz-, jég- és emberélet-biztosítás

minden módozataira nézve felvilágosítást, s ösmerkedhetik meg a társaságunk által nyújtott jelentékeny előnyökkel.
Budapest, 1883. márczius hó 15-én.

A „Phönix“ biztosító társaság magyarországi vezérképviselősege.

FREY.

KÁN.

Gyakorlott s jó ajánlatokkal ellátott ügynökök és felügyelők alkalmazást nyerhetnek.

MEGHIVÁS.

Az „István“ gőzmalom-társulatnak 1883. márczius 26-án, d. e. 10 órakor a városháza nagytanácstermében tartandó

ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgy-sorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1882-ik évi mérleg az arra vonatkozó évi jelentéssel.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás megvizsgálásáról.
3. A mérleg helyben hagyása, a tiszta nyereség feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. A felügyelő-bizottság három tagjának és a sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjának betöltése.

Az alapszabályok 28-ik cikke értelmében a társulat t. cz. részvényesei felhivatnak, hogy a közgyűlés előtti napig a társulat czeglédutczai irodájában magukat igazolási-jegygyel ellátni ne terhelhessenek, hol az igazgatóság évi jelentése és a mérleg márczius 18-ától kezdve megtekinthető.

Az igazgatóság.

Üzlet-megnyitás.

Alulírottak tisztelettel tudatják a n. é. közönséggel, hogy

kész női ruha

és
fehérnemű raktárukat

a Teleky-utczá sarkán levő Tóth István-féle házban

(Frohner szállodával szemben),

a mai napon megnyitották, hol minden e szakmába vágó cikk a legizlésebb kiállításban, a legjutányosabb árakon és pontos kiszolgálat mellett található.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve
Debreczen, 1883. márcz. 12.

Tisztelettel

Berényi és Társa.

Budapestről.

Malomtulajdonosoknak.

Friss Dufour-féle

selyem-sziták,

kitűnő

szijjak,

ruganyos

gummilapok,

legjobb

lapos csákányok s kalapácsok

jutányos áron kaphatók

GEITNER és RAUSCH-nál
BUDAPEST,
Sugár-ut 12.

Tisztító, simító- és sűrítő anyagok.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben zsendely és deszkatekők behuzására, mely által azok tartósága kétszerre hosszabb továbbá — ezulapok melyek a földbe ásatnak — kerítések, gazdasági eszközök befestésére — ajánlja jutányos ár mellett hordókban á 50 és 200 kgr. súly tartalommal.

a légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Az öltöztetés terén e hirdetés

forradalmat

fog előidézni.
Több rendbeli brunni posztógyárral szemben azon kötelezettséget vállaltam magamra, hogy

egy millió értékű gyapjukelméket árusítsak. Ennélfogva szabott gyári árakon

öltözék-, felöltő- és nadrág-kelméket szállítok. A következő árjegyzék állításomnak

fényes bizonyítékul szolgál.

3.10 m. gyapjukelme legd. mintákban egy ölt. ft	3.85
3.10 " " " " " " " " " "	4.94
3.10 " " " " " " " " " "	5.47
3.10 " " " " " " " " " "	7.48

Azonkívül ajánlom dusan felszerelt férfi ruha-raktáromat.

Ujdonságok: Gambetta-felöltő . . . . . 10 frt.
Vidéki megrendelések naponta pontosan teljesítettek. Mintagyjtemények kívánatra bérmentve küldetnek.

Krausz Lipót fia ruha és posztó-raktára
B-Pest belv., kigyóter.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint a napokban

raktáromat

ujjonnan a tavaszi és nyári idényre a

LEGUJABB DIVATU CZIPŐKKEL

dusan felszereltem.

Továbbá bátorodom a t. közönséget figyelmeztetni, hogy nálam úgy férfi-, mint női- és gyermek-czipők megrendelhetők, melyeknek pontos kiszolgálásáról t. bevőimet biztosíthatom.

Midőn az eddig irántam tanúsított bizalomért hálás köszönetemet kifejezném, vagyok azon alázatos kéréssel, hogy méltóztassék ezt továbbra is fenntartani,

kiváló tisztelettel
Tóth Ferencz
czipész,
Rózsater, a városház alatt.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

1289/1883. S.

Hirdetmény.

A Pacz-, Nagycsere-, Fancsika-, Bánk-, Haláp és Monostor erdőrezeken találtató, a nemes város tulajdonához tartozó kaszálóknak, a folyó 1883. és jövő 1884. évekre s így az 1885-ik évi április hó 1-ső napjáig terjedő 2 évi időszakra haszonbérbe adására a folyó mártius hó 18-ik napja tüzetven ki: a két évre megajánlandó haszonbéri összegnek azonnali lefizetése mellett a kijelölt időben és a városház nagy termében megtartandó ezen nyilvános árverésen való megjelenés végett a haszonbérrelni kívánók meghívottnak, a kaszálók kimutatása addig is a számvevői hivatalnál megtekinthetők.
Debreczen, 1883. mártius 10.
A városi tanács.